

Národní zpráva o stavu sledování indikátorů o poskytování poradenských služeb v oblasti vzdělávání a zaměstnanosti

Česká republika
(Stav k 1. 10. 2005)

1. Identifikace potřeby a poptávky po poradenských službách

Popište stručně prostředky (např. průzkum, statistický sběr dat, míra využívání služeb, čekací listiny), které se využívají pro určení společenské potřeby a poptávky po informacích a poradenských službách.

ŠKOLSTVÍ

Identifikace potřeby a poptávky po poradenských službách pro děti předškolního věku a žáky/studenty základních, středních a vyšších odborných škol je v kompetenci krajských úřadů a ředitelů škol¹ a školských poradenských zařízení.

Na centrální úrovni se touto problematikou zabývá také Institut pedagogicko-psychologického poradenství České republiky (IPPP), který je přímo řízenou organizací MŠMT. Jeho hlavním posláním je metodické a koncepční vedení poradenských služeb poskytovaných školami a školskými poradenskými zařízeními v ČR v rámci vzdělávací politiky.

Školy a školská poradenská zařízení jsou ze zákona povinny vypracovávat svůj dlouhodobý záměr, výroční zprávu a vlastní hodnocení školy,² které předávají krajskému úřadu a na vyžádání také České školní inspekci (ČŠI). Školy a školská poradenská zařízení ve všech těchto dokumentech mimo jiné také plánují a hodnotí své poskytování poradenských služeb.

Školy a školská poradenská zařízení jsou kromě toho povinny jednou ročně vyplňovat statistické výkazy o své činnosti, které odesílají krajskému úřadu. Krajský úřad je po kontrole odesílá ke zpracování Ústavu pro informace ve vzdělávání (ÚIV)³ a získává tak také informace potřebné pro vyhodnocování a projektování dostatečných kapacit poradenských služeb.

¹ Hovoříme-li o školách, máme na mysli základní, střední a vyšší odborné školy zařazené do sítě škol. O vysokých školách se zmiňujeme zvlášť.

² Vyhláška, kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy č. 15/2005 Sb.

³ ÚIV je přímo řízenou organizací Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) odpovědnou za sběr informací o školství. Je ze zákona odpovědný za sběr a zpracovávání informací o školství. ÚIV tyto informace publikuje formou statistických ročenek školství. Statistické ročenky školství jsou datové publikace, které vycházejí každoročně v tištěné podobě, od roku 1998/99 jsou dostupné i v elektronické podobě na CD-ROM.

Školy poskytují informační a poradenské služby prostřednictvím a) výchovných poradců, b) metodiků prevence sociálně patologických jevů, c) školních psychologů a d) speciálních pedagogů. Rozsah služeb výchovných poradců a metodiků prevence je dán školským zákonem⁴ a vyhláškami⁵ ⁶, a řídí se počtem žáků/studentů dané školy⁷. Zda na škole bude působit školní psycholog nebo speciální pedagog je na zvážení ředitele školy. Školní psycholog by měl působit na školách, kde je větší počet žáků/studentů s psychickými problémy a speciální pedagog na školách s větším počtem žáků/studentů s některým z tělesných handicapů.

Školská poradenská zařízení jsou a) pedagogicko-psychologické poradny, b) speciálně pedagogická centra a c) střediska výchovné péče. Rozsah poskytovaných informačních a poradenských služeb je dán školským zákonem a vyhláškou,⁸ která stanoví standardní činnosti.

Na vysokých školách je ze zákona⁹ poskytování informačních a poradenských služeb plně v kompetenci jednotlivých vysokých škol a jejich fakult. O způsobu jeho poskytování vysoká škola podává zprávu v rámci Dlouhodobého záměru vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké nebo další tvůrčí činnosti vysokého školy, který konkretizuje cíle dané vysoké školy pro nejbližší období v návaznosti na státní politiky vysokoškolského vzdělávání. Zákon však dále rozsah služeb nespecifikuje a ani neukládá povinnost vedení statistických výkazů. V období let 1995 – 2001 byl rozsah poskytovaných služeb monitorován Centrem pro studium vysokého školství. V letech 2000 a 2001 byly údaje sbírány pomocí dotazníku.

ZAMĚSTNANOST

Identifikace potřeby a poptávky po poradenských službách v oblasti zaměstnanosti je plně v kompetenci Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) úseku Správy služeb zaměstnanosti (SSZ). Společenská potřeba a poptávka po poskytovaných informačních a poradenských službách se řídí zejména ukazateli míry nezaměstnanosti v jednotlivých krajích. O stavu zaměstnanosti a nezaměstnanosti jsou na úrovni krajů sbírány čtvrtletně údaje – šetření o stavu pracovních sil, které jsou vyhodnocovány a jsou přijímána jak dlouhodobá, tak i krátkodobá opatření pro zvýšení zaměstnanosti.

⁴ Zákon o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) č. 561/2004 Sb.

⁵ Vyhláška o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, č. 72/2005 Sb.

⁶ Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže čj. 14 514/2000-51.

⁷ Nařízení vlády č. 75/2005 Sb. o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků.

⁸ Vyhláška o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, č. 72/2005 Sb.

⁹ Zákon o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách) č. 111/1998 Sb., § 21 odst. 1 d): poskytovat uchazečům o studium, studentům a dalším osobám informační a poradenské služby související se studiem a s možností uplatnění absolventů studijních programů v praxi.

2. Monitorování přístupu ke službám a jejich využití

2.1 Popište, zda jsou systematicky sbírány informace o tom, v jakém rozsahu jsou využívány informační a poradenské služby, pokud ano, pak:

- obsah sbíraných informací, nástroje a metodika sběru dat,
- frekvence sběru dat,
- geografické zaměření (např. národní, regionální),
- kdo je zodpovědný za sběr.

ŠKOLSTVÍ

Všechny školy a školská poradenská zařízení mají ze zákona¹⁰ povinnost vyplňovat jednou ročně pro ÚIV výkaz o své činnosti a jednou za tři měsíce výkaz o práci a mzdách (dále jen „výkaz pro ÚIV“). Tyto výkazy jsou předávány ÚIV prostřednictvím krajských úřadů. Jejich předávání probíhá elektronickou formou. Stejnou povinnost mají i vysoké školy,¹¹ ty však předávají své výkazy ÚIV přímo.

Školy obvykle nevedou statistiky o svých informačních a poradenských činnostech.

Ve výkazu pro ÚIV se mimo jiné uvádí počet fyzických osob / z toho žen a přepočtení jejich úvazku na plný úvazek u následujících funkcí: výchovný poradce, psycholog, speciální pedagog, asistent pedagoga.

Školská poradenská zařízení vedou statistiky o svých klientech, o formě poskytnuté informace či poradenské intervence a zpracovávají je do výkazů pro ÚIV, kde také uvádějí strukturu svých pracovníků.

Poradenská pracoviště vysokých škol uchovávají informace o svých klientech ve své kartotéce a o své činnosti předkládají škole zprávy.

ZAMĚSTNANOST

Na úřadech práce¹² je od roku 1993 pro podporu základních odborných agend souvisejících s agendou politiky zaměstnanosti rozvíjen Informační systém OKpráce. Agregované údaje úřadů práce se pro statistické účely zpracovávají za jednotlivé kraje a celou ČR na SSZ.

V informačním systému OKpráce jsou kromě jiného shromažďovány tyto údaje:

- evidence uchazečů a zájemců o zaměstnání (počty, dosažené vzdělání, obor vzdělání, pohlaví, zdravotní omezení, minulé a očekávané pracovní zařazení),

¹⁰ Zákon o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) č. 561/2004 Sb.

¹¹ Zákon o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách) č. 111/1998 Sb.

¹² Úřady práce jsou správní úřady vykonávající působnost v oblasti veřejných služeb zaměstnanosti. Poskytují služby poradenské, služby zprostředkování zaměstnání a výplatu dávek v nezaměstnanosti. Podílejí se nejen na realizaci, ale i na tvorbě politiky zaměstnanosti ve své geografické oblasti působnosti.

- rekvalifikace uchazečů (počty klientů, dosažené vzdělání, obor vzdělání, pohlaví, obor rekvalifikace),
- poradenství pro volbu povolání (počty klientů, dosažené vzdělání, obor vzdělání, pohlaví, obor rekvalifikace, forma poradenské podpory).

2.2 Upřesněte, zda jsou informace sbírány za všechny klienty nebo jen pro určité cílové skupiny (např. nezaměstnaní)

ŠKOLSTVÍ

Informace jsou sbírány za klientelu, která je definována v zákoně a příslušných vyhláškách.

ZAMĚSTNANOST

Informace jsou sbírány za všechny typy klientů.

2.3 Upřesněte, zda se sbírané informace týkají pouze určitých poskytovatelů služeb a určitých typů a okruhů poradenství, pokud ano, kterých poskytovatelů, typů a oblastí služeb se týkají

ŠKOLSTVÍ

Statistické výkazy pro ÚIV o poskytnutých poradenských službách jsou povinny jednou ročně vyplňovat všechny školy a školská poradenská zařízení, jejichž činnost je upravena školským zákonem.

Vysoké školy vyplňují také výkazy o své činnosti, ale poskytování poradenských služeb se v nich neuvádí.

ZAMĚSTNANOST

Informace jsou sbírány na všech úřadech práce prostřednictvím jednotného Informačního systému OKpráce.

2.4 Popište jakékoliv rozčlenění sbíraných informací o tom, v jakém rozsahu jsou využívány poradenské služby (např. socio-ekonomický status, pohlaví, věk, vzdělání apod.)

ŠKOLSTVÍ

Prostřednictvím výkazů pro ÚIV školská poradenská zařízení každoročně poměrně detailně vykazují počty klientů – žáků/studentů podle druhu vzdělávacího programu, kterým byla poskytnuta poradenská péče, s označením počtu klientů se zdravotním postižením. Sledovány jsou i výkony poskytnuté rodinám či školsky nezařazeným klientům. Jsou sledovány poradenské intervence poskytované klientům individuálně (komplexní vyšetření, péče psychologa, péče speciálního pedagoga, sociálně právní poradenství, konzultace ke zpracování individuálního vzdělávacího programu) a skupinově (skupinová vyšetření, depistáže, terapeutické a reedukační skupiny, výcvikové skupiny, vedení přednášek a besed). Dále se sledují služby pedagogům (metodické konzultace, vedení kurzů, seminářů, přednášek) a ostatní odborné činnosti (publikační a osvětové činnosti, tvorba metodických materiálů, stáže studentů, propagační, dotazníkové a informační akce, projekty pro školy, organizace

pobytových akcí). Evidovány jsou také počty nevyšetřených klientů a důvody – klient se nedostavil, nedostatečná kapacita poradny. Klienti jsou také evidováni podle důvodu, proč poradnu navštívili (školní zralost, výukové problémy, výchovné problémy, profesní orientace, ostatní).

ZAMĚSTNANOST

Do jednotlivých modulů Informačního systému OKpráce se zaznamenávají základní údaje o evidovaných uchazečích a zájemcích o zaměstnání (datum narození, pohlaví, dosažené vzdělání, trvalé bydliště), kterým byla poskytnuta poradenská podpora při hledání zaměstnání. Zaznamenávají se zde také všechny poskytnuté formy poradenské podpory, absolvované rekvalifikační kurzy či uzavřené individuální akční plány, eventuálně odmítnutí nabídnuté poradenské služby či rekvalifikace.

O ostatních klientech, kteří nejsou v evidenci uchazečů a zájemců o zaměstnání, a kterým byla poskytnuta poradenská podpora při volbě povolání a změně zaměstnání, jsou záznamy vedeny a uchovávány jednotlivými poradci. Kartotéka klientů obsahuje důvěrné údaje a je s ní proto zacházeno v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů.¹³

2.5 Upřesněte, jak jsou výsledky sběru dat skladovány a zda jsou snadno dostupné, pokud ano, jak

ŠKOLSTVÍ

Agregované údaje o poskytování poradenských služeb na školách a školských poradenských zařízeních jsou z výkazů pro ÚIV zpracovávány centrálně ÚIV.

Na stránkách ÚIV¹⁴ jsou dostupné:

- *Statistické výkazy* - jedná se o agregace dat pořízené z výkazů pro ÚIV regionálního školství (data výkonová i práce a mzdy). Je zde možnost agregací podle různých hledisek (období, území, zřizovatel, typ). Aktualizace probíhá 1x za čtvrtletí.
- *Časové řady* - Jedná se o agregace dat pořízené z výkazů pro ÚIV regionálního školství (data výkonová i práce a mzdy). Je zde možnost agregací podle různých hledisek (období, území, zřizovatel, typ) v časových řadách od roku 1991. Aktualizace probíhá 1x za čtvrtletí.
- *Registr sítě škol a školských zařízení.*
- *Registr vysokých škol a přímo řízených organizací.*

Publikační řada ÚIV obsahuje každoročně tři tituly:

- *Výkonové ukazatele,*
- *Pracovníci a mzdové prostředky* (od roku 2001 zaměstnanci a mzdové prostředky),

¹³ Zákon o ochraně osobních údajů v informačních systémech č. 256/1992 Sb.

¹⁴ [Http://www.uiv.cz](http://www.uiv.cz)

- *Soubor ekonomických ukazatelů.*

Jednou za dva roky je řada doplněna v tištěné podobě titulem Vývojová ročenka školství v ČR (každoročně v elektronické verzi).

Ročenky obsahují základní datové údaje za daný rok – výkonové ukazatele za rok školní, zaměstnanci a mzdové prostředky za rok kalendářní.

Na obr. č. 1 je ukázka výstupu z databáze ÚIV zachycující rozsah péče pedagogicko-psychologické poradny v Praze 1, na obr. č. 2 je pro srovnání táž tabulka za celou ČR.

Obr. č. 1

63. Rozsah péče pedagogicko-psychologické poradny

Podmínka výběru: (rok 2004)

Území:

Zřizovatel:

Typ zařízení:

Agregace podle věku

	Číslo řádků	Klienti (dět), kterým byla poskytnuta péče v daném roce					Klienti (dět), kterým byla poskytnuta péče na podnět				
		celkem	dlouhodobě	z toho péče vedená			školy	rodčů	lékaře	PPP	ostatních
				celkem	z toho komplexně	skupinově					
a	1	2	3	4	4a	5	6	7	8	9	10
Mateřské školy (včetně speciálních)	6301	205	X	76	76	129	X	X	X	X	X
Základní školy - 1. stupeň	6302	255	X	199	133	56	X	X	X	X	X
Základní školy - 2. stupeň	6303	612	X	248	207	405	X	X	X	X	X
Zvláštní a pomocné školy	6304	0	X	0	0	0	X	X	X	X	X
Speciální základní školy	6305	44	X	15	15	29	X	X	X	X	X
Gymnázia	6306	317	X	122	78	195	X	X	X	X	X
Střední odborné školy	6307	180	X	51	51	129	X	X	X	X	X
Speciální gymnázia a SOŠ	6308	41	X	25	25	16	X	X	X	X	X
Střední odborná učiliště a učiliště	6309	0	X	0	0	0	X	X	X	X	X
OU, speciální SOU a praktické školy	6310	0	X	0	0	0	X	X	X	X	X
Ostatní zařízení	6311	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Rodiny, školy nezřazené	6312	0	X	0	0	0	X	X	X	X	X
z toho - v předkolním věku	6313	0	X	0	0	0	X	X	X	X	X
- po ukončení ŠS, VOŠ	6314	0	X	0	0	0	X	X	X	X	X

63 - Rozsah péče pedagogicko-psychologické poradny

Podmínka výběru: (rok: 2004)

Území:

Zřizovatel:

Typ zařízení:

Agregace podle věku Počet zařízení ŠS

	Číslo řádků	Klasifikace (dět), kterým byla poskytnuta péče v daném roce					Klasifikace (dět), kterým byla poskytnuta péče na podnět				
		z toho péče vedená					školy	roděčů	lékařů	PPP	ostatních
		celkem	dlohodobě	individuálně		skupinově					
a	1	2	3	4	4a	5	6	7	8	9	10
Mateřské školy (včetně speciálních)	6301	25179	X	22642	12869	3020	X	X	X	X	X
Základní školy - 1. stupeň	6302	75601	X	68414	48569	7637	X	X	X	X	X
Základní školy - 2. stupeň	6303	57556	X	40613	25487	19879	X	X	X	X	X
Zvláštní a pomocné školy	6304	1981	X	1819	1215	167	X	X	X	X	X
Speciální základní školy	6305	1141	X	966	716	175	X	X	X	X	X
Gymnázia	6306	5621	X	2500	1360	3418	X	X	X	X	X
Střední odborné školy	6307	5184	X	3414	2136	1867	X	X	X	X	X
Speciální gymnázia a SOŠ	6308	284	X	210	155	74	X	X	X	X	X
Střední odborná učiliště a učiliště	6309	3372	X	2496	1541	913	X	X	X	X	X
OU, speciální SOU a praktické školy	6310	790	X	641	372	236	X	X	X	X	X
Ostatní zařízení	6311	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Rodiny, školsky nezařazení	6312	2192	X	2175	1132	60	X	X	X	X	X
z toho - v předškolním věku	6313	1477	X	1476	807	1	X	X	X	X	X
- po ukončení ŠS, VOŠ	6314	502	X	443	166	59	X	X	X	X	X

ZAMĚSTNANOST

Informace v resortu práce jsou sbírány na všech úřadech práce (77) prostřednictvím jednotného Informačního systému OKpráce. Celý informační systém služeb zaměstnanosti je zastřešen technickými prostředky na MPSV – SSZ, kde jsou provozovány centrální databáze. Zde se pravidelně měsíčně sehrávají agregovaná data z úřadů práce, na jejich základě jsou zpracovávány sumární výkazy a další analytické informace. Data jsou předávána Českému statistickému úřadu. Některé analytické informace a sumáře jsou dostupné na webových stránkách MPSV – SSZ.¹⁵

2.6 Popište opatření pro interpretaci a využití výsledků sběru dat

ŠKOLSTVÍ

Výsledky sběru dat ze škol a školských poradenských zařízení jsou využívány pro koncepční a metodickou práci MŠMT a IPPP.

Krajské úřady data využívají při řízení regionálního školství při rozhodování o koncepčních a ekonomických opatřeních.

¹⁵ <http://portal.mpsv.cz/sz>; <http://www.mpsv.cz>

ZAMĚSTNANOST

Data o počtech evidovaných uchazečů a zájemců o zaměstnání, kterým úřad práce poskytl poradenskou podporu při hledání zaměstnání, jsou podkladem pro MPSV - SSZ při rozhodování o dalších opatřeních aktivní politiky zaměstnanosti.

U neevidovaných klientů se oficiálně nesleduje, jaké poradenské služby jim byly poskytnuty a v jakém rozsahu. Přesto jsou v rámci pravidelných (regionálních a celorepublikových) porad vedoucích poradenských pracovníků tyto záležitosti diskutovány.

2.7 Popište, zda existují kvantifikovatelné cílové skupiny (např. pokrytí určitých skupin nebo částí populace)

ŠKOLSTVÍ

Kvantifikovatelné cílové skupiny jsou vymezeny z podstaty působnosti školského zákona.¹⁶ Zákon stanovuje cílové skupiny, se kterými školská poradenská zařízení pracují. Data o těchto skupinách se sledují výkazech pro ÚIV. Sledují se zvláště počty dětí/žáků/studentů:

- mateřských škol,
- základních škol – 1. stupeň,
- základních škol – 2. stupeň,
- gymnázií,
- středních odborných škol,
- konzervatoří,
- vyšších odborných škol,
- rodiny / školsky nezařazení – v předškolním věku,
- rodiny / školsky nezařazení – po ukončení střední či vyšší odborné školy.

Z těchto žáků se zvláště uvádí počet dětí se zdravotním postižením.

ZAMĚSTNANOST

Kvantifikovatelné cílové skupiny jsou vymezeny zákonem o zaměstnanosti.¹⁷ Zákon stanovuje tzv. specifické skupiny klientů, kterým musí být při zprostředkování zaměstnání věnována zvýšená péče. Jsou to např.:

- občané se zdravotním postižením,
- osoby do 25 let věku,
- absolventi vysokých škol po dobu 2 let po úspěšném ukončení studia, nejdéle však do 30 let věku,
- těhotné ženy,
- kojící ženy a matky do devátého měsíce po porodu,
- osoby pečující o dítě do 15 let věku,
- fyzické osoby starší 50 let věku,
- fyzické osoby, které jsou vedeny v evidenci uchazečů o zaměstnání déle než 6 měsíců,

¹⁶ Zákon o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) č. 561/2004 Sb.

¹⁷ Zákon o zaměstnanosti č. 435/2004 Sb., § 33.

- fyzické osoby, které potřebují zvláštní pomoc; těmito osobami se rozumí zejména fyzické osoby, které se přechodně ocitly v mimořádně obtížných poměrech nebo které v nich žijí,
- fyzické osoby společensky nepřizpůsobené,
- fyzické osoby po ukončení výkonu trestu odnětí svobody,
- fyzické osoby ze sociokulturně znevýhodněného prostředí.

2.8 Popište jakákoliv dostupná data pro ty případy, kdy nejsou systematické sběry k dispozici (např. zaměstnanci využívající poradenství na pracovišti, poradenství pro dospělé nebo mládež, které poskytuje obec nebo soukromý sektor)

Zřizovatelé poradenských zařízení, kterými jsou ministerstva (MŠMT, MPSV, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo zemědělství), orgány kraje nebo obce si pořizují data o poskytovaných službách a obvykle v kvantitativní podobě jsou tato data k dispozici na příslušných portálech. Kromě toho existují kvalitativní data, která jsou získávána obvykle z důvodů plánovaných úprav a změn v síti poskytovaných služeb a jsou k dispozici pouze tomu subjektu, který data získával nebo jeho výzkumným partnerům.

3 Spokojenost se službami

3.1 Popište, zda se pravidelně zjišťuje zpětná vazba o úrovni spokojenosti klientů s poskytovanými službami, pokud ano, pak:

- obsah sběru dat, použité nástroje a metodika,
- frekvence sběru dat,
- geografické zaměření (např. národní, regionální),
- kdo je zodpovědný za sběr.

ŠKOLSTVÍ

Školy a školská poradenská zařízení, včetně škol vysokých, zpětnou vazbu o úrovni spokojenosti klientů s poskytovanými službami nezjišťují systematicky / pravidelně. Pouze v některých případech po poskytnutí poradenské podpory získávají od svých klientů zpětnou vazbu. V případě potřeby se pro zkoumání spokojenosti s poradenskými službami využívají nástroje kvantitativní i kvalitativní metodologie. Např. metody sémantické diference, metody sumovaných odhadů, kauzálních atribucí atd.

Příklady provedených šetření:

- Průzkum odborných činností pedagogicko-psychologických poraden v ČR a názor poradenských pracovníků na současný stav a žádoucí směr rozvoje poradenství, 1993/94, IPPP.
- Šetření o postavení a činnosti výchovných poradců na základních školách, 1995, IPPP.
- Šetření o postavení a činnosti výchovných poradců na středních školách, 1995, Masarykova univerzita v Brně.
- Šetření, ve kterém byla mimo jiné také zjišťována věková skladba výchovných poradců na základních a středních školách, délka jejich působení ve funkci a jejich kvalifikační předpoklady pro poradenskou práci, 1996, MŠMT.
- Analýza minimálních preventivních programů škol a školských zařízení, 1999, IPPP.

- Kritická analýza kariérového poradenství v ČR, NÚOV, 2002.
- Analýza kvalifikační úrovně a vzdělávacích potřeb kariérového poradenství v resortu školství v ČR, NÚOV, 2002.
- Výzkum služeb kariérového poradenství a potřeb jeho klientů na základních a středních školách v ČR, NÚOV, 2003.

V letech 1996-97 byla IPPP provedena analýza dostupných materiálů, inspekčních zpráv a dat z realizovaných šetření, jejímž výstupem byl rozsáhlý analytický materiál „Pedagogicko-psychologické poradenství ve školství ČR“ z r. 1997; ve zkrácené formě byl tento materiál uveřejněn ve Zpravodaji Výchovné poradenství č. 11/1997 (str. 49-66) a 12/1997 (str. 35-56).

Proběhly i další šetření a analýzy na národní úrovni zaměřené na konkrétní oblasti poradenských služeb (např. oblast primární prevence – šetření zaměřené na činnosti okresních metodiků prevence, kteří jsou pracovníky PPP - interní materiál IPPP ČR z r. 1998 zpracovaný pro MŠMT nebo rozsáhlá analýza preventivní práce ve školách z r. 2000 – uveřejněna mj. jako monotematické č. 21/2000 Zpravodaje Výchovné poradenství; oblast školní zralosti – výstup analytický z r. 1999 materiál „Odklady školní docházky na školách v ČR“ a řada dalších).

První šetření poskytování poradenských služeb na národní úrovni bylo provedeno IPPP v roce 2002 pro potřebu koncepčních rozhodnutí. Jednalo se o analýzu poskytovaných služeb v oblasti výchovného poradenství na školách a v roce 2003 provedlo IPPP analýzu poskytovaných služeb z hlediska potřeb uživatelů.

Poslední průzkum poradenských služeb byl proveden Národním ústavem odborného vzdělávání (NÚOV) v souvislosti s vyplňováním národního dotazníku OECD o poskytování informačních a poradenských služeb v oblasti vzdělávání a zaměstnanosti v rámci projektu Kariérové poradenství v ČR v letech 2002-03. Uskutečnilo se komplexní šetření výchovného a kariérového poradenství v ČR. Šetření bylo zaměřeno jak na poskytovatele, tak i na příjemce poradenských služeb a bylo realizováno v pěti klíčových oblastech:

- mezi žáky základních škol (NÚOV),
- mezi žáky středních škol – gymnázií, SOŠ a SOU (NÚOV),
- mezi výchovnými poradci základních středních škol (NÚOV),
- v pedagogicko-psychologických poradnách (IPPP),
- v informačních a poradenských střediscích úřadů práce (MPSV).

ZAMĚSTNANOST

Zpětná vazba o úrovni spokojenosti klientů s poskytovanými poradenskými službami úřadů práce není zjišťována systematicky. Ke zjišťování spokojenosti klientů se občas používají dotazníková šetření s cílem seznámit se s názorem klientů na poskytnutou poradenskou službu, případně se také zjišťuje, zda byl klient zaměstnán.

3.2 Upřesněte, zda jsou informace sbírány pro všechny klienty nebo jen pro některé cílové skupiny (např. nezaměstnaní)

ŠKOLSTVÍ

Pokud jsou informace o spokojenosti klientů s poskytovanými službami zjišťovány, jsou oslovováni všechny typy klientů.

ZAMĚSTNANOST

Pokud jsou informace o spokojenosti klientů s poskytovanými službami zjišťovány, jsou oslovováni především ti klienti, kterým byl poradenský proces poskytnut v celém rozsahu (Job Kluby, bilanční diagnostika, individuální akční plány apod.).

3.3 Upřesněte také, zda se sběr dat vztahuje pouze na určité poskytovatele, typy nebo oblasti služeb, a pokud ano, na které

ŠKOLSTVÍ

ZAMĚSTNANOST

Sběr dat se vztahuje především na ty poradenské služby, které úřad práce může nakupovat u externích odborných zařízení.¹⁸

3.4 Popište jakékoliv rozčlenění sbíraných informací (např. socio-ekonomický status, pohlaví, věk, vzdělání apod.)

ŠKOLSTVÍ

Pokud jsou informace o spokojenosti klientů s poskytovanými službami zjišťovány, členění sbíraných informací se vždy vztahuje k předmětu šetření a cílové skupině.

ZAMĚSTNANOST

Pokud jsou informace o spokojenosti klientů zjišťovány, obsahují i údaje o věku, pohlaví a dosaženém stupni vzdělání klienta, zdravotních omezeních, délce evidence, opakování evidence, vykovávaného a očekávaného pracovního zařazení.

3.5 Upřesněte, jak jsou skladovány výsledky sběru dat a zda jsou snadno přístupné, pokud ano, jak

ŠKOLSTVÍ

Výsledky výzkumů byly předány na MŠMT. Byly s nimi seznámeny všechny zainteresované instituce a byly zveřejněny na webových stránkách IPPP a NÚOV.

ZAMĚSTNANOST

Výsledky sběru dat jsou přístupné u těch odborných poradců úřadu práce, kteří uzavírali písemnou dohodu o provedení poradenské činnosti mezi úřadem práce a odborným externím zařízením.

¹⁸ Zákon o zaměstnanosti č. 435/2004 Sb.

3.6 Popište opatření pro interpretaci a využití výsledků o zpětné vazbě klientů

ŠKOLSTVÍ

Šetření zabývající se mimo jiné i spokojeností klientů s poskytovanými službami bylo provedeno zejména z důvodů zlepšení poskytovaných poradenských služeb pro klienty. V ČR se ve vztahu k poradenským službám ve školství (školách a školských poradenských zařízeních) touto otázkou zabývá zejména IPPP, které implementuje závěry výzkumných šetření do restrukturalizace poskytovaných služeb v celé šíři, tj. změny v postupech práce s klientem, ve využití diagnostických nástrojů atd.

Předpokládá se, že se výsledky šetření promítnou také do pregraduální přípravy poradenských pracovníků, do systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a do programů celoživotního vzdělávání pro poradenské pracovníky. Např. jedním z nových postupů, které by bylo vhodné zavést do poradenské činnosti, je supervize.

ZAMĚSTNANOST

Existují-li výsledky zpětné vazby, jsou prezentovány a předkládány k diskusi na pravidelných regionálních a celorepublikových pracovních setkáních odborných poradenských pracovníků nebo ředitelů úřadů práce. Závěry slouží k průběžnému zlepšování a rozšiřování činností poradenských úřadů práce ČR.

4 Sledování/Monitoring kvality poradenských služeb

4.1 Popište, zda jsou systematicky sbírány údaje o kvalitě poskytnutých informačních a poradenských služeb, pokud ano, pak:

- obsah sbíraných informací, nástroje a metodika sběru dat,
- frekvence sběru dat,
- geografické zaměření (např. národní, regionální),
- kdo je zodpovědný za sběr.

ŠKOLSTVÍ

Ve školách a školských poradenských zařízeních je hodnocení kvality poskytovaných služeb sledováno Českou školní inspekcí (ČŠI).¹⁹ ČŠI vyhodnocuje zprávy o činnosti těchto institucí a skutečnosti v nich uvedené ověřuje také přímo na místě. Inspekce je prováděna ve všech školách a školských zařízeních nejméně jednou za pět let. Do škol, kde byly zjištěny nějaké nedostatky, se vrací dříve. Inspekce také může být provedena z důvodu podání stížnosti nebo na vyžádání zřizovatele.

Na úrovni krajů je rozvoj školských poradenských služeb stejně jako školství v daném regionu v kompetenci krajských úřadů. Koordinace poradenských služeb je prováděna prostřednictvím Dlouhodobých záměrů vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v kraji a Výročních zpráv o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v kraji, jejichž pravidelné

¹⁹ [Http://www.csicr.cz](http://www.csicr.cz)

zpracovávání ukládá krajům zákon.²⁰ Dlouhodobý záměr obsahuje analýzu vzdělávací soustavy v kraji a stanovuje na základě předpokládaného demografického vývoje, vývoje na trhu práce a záměrů dalšího rozvoje kraje zejména cíle a úkoly pro jednotlivé oblasti vzdělávání, strukturu vzdělávací nabídky, především strukturu oborů vzdělání, druhů, popřípadě typů škol a školských zařízení a jejich kapacitu a návrh na financování vzdělávání a školských služeb v kraji. V obou dokumentech jsou kraje povinny referovat i o poradenských službách, které poskytují školy a školská poradenská zařízení v jejich působnosti. Vycházejí přitom ze záměrů rozvoje a zpráv o činnosti, které je povinna předkládat svému zřizovateli každá škola a školské poradenské zařízení. Poskytování poradenských služeb je pokládáno za nedílnou součást jejich hlavní činnosti a proto je i jedním z bodů obou těchto dokumentů.

V oblasti vysokých škol je hodnocení kvality v kompetenci Akreditační komise (AK), která je poradním orgánem MŠMT ČR. Vysoké školy zpracovávají zprávu o své činnosti a *Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké nebo další tvůrčí činnosti vysokého školy (Dlouhodobý záměr vysoké školy)*, který konkretizuje cíle dané vysoké školy pro nejbližší období v návaznosti na státní politiky vysokoškolského vzdělávání. Pro Dlouhodobý záměr vysoké školy doporučuje ministerstvo školství využít rámcovou osnovu, ve které jsou mimo jiné např. kapitoly věnované monitorování situace na trhu práce (regionální, celostátní, mezinárodní), analýze poptávky a uplatnění absolventů a poskytovanému profesnímu poradenství. Další kapitola obsahuje obecná témata péče o studenty, ve které se uvádí např. opatření pro vyrovnání příležitostí studovat na vysoké škole a zabezpečované informační a poradenské služby.

ZAMĚSTNANOST

Monitorování ani hodnocení kvality poradenských služeb není systematicky prováděno.

4.2 Upřesněte, zda jsou informace sbírány pro všechny klienty nebo jen pro některé cílové skupiny (např. nezaměstnaní)

ŠKOLSTVÍ

ČŠI posuzuje kvalitu poskytovaných služeb, klienty jako takovými se nezabývá.

Poskytování poradenských služeb vysokoškolským studentům není prioritním tématem, který je AK sledován.

ZAMĚSTNANOST

Informace o poskytovaných poradenských službách jsou shromažďovány pouze u skupiny nezaměstnaných v evidenci na úřadu práce.

4.3 Upřesněte také, zda se sběr dat vztahuje pouze na určité poskytovatele, typy nebo oblasti služeb, a pokud ano, na které

ŠKOLSTVÍ

ČŠI i krajské úřady se zabývají všemi typy poskytovatelů.

²⁰ Zákon o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) č. 561/2004 Sb. a Vyhláška, kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy č. 15/2005 Sb.

Poskytování poradenských služeb vysokoškolským studentům není prioritním tématem, který je AK sledován.

ZAMĚSTNANOST

Viz bod 3.3.

4.4 Upřesněte, jak jsou skladovány výsledky sběru dat a zda jsou snadno přístupné, pokud ano, jak

ŠKOLSTVÍ

ČŠI své nálezy předává jak dané škole/školnímu poradenskému zařízení, tak školské radě a zřizovatelům těchto škol/školních poradenských zařízení (kraje, obce). Zveřejňuje je formou zprávy o vykonané inspekci, souhrnné zprávy pak ve svých výročních a tematických zprávách, které jsou dostupné na webových stránkách ČŠI.²¹

Kraje své Dlouhodobé záměry vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v kraji a Výroční zprávy o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v kraji předávají MŠMT a zveřejňují na úředních deskách a svých webových stránkách.

Ministerstvo školství uděluje akreditaci (státní souhlas) vysokoškolským institucím a studijním programům. U studijních programů je akreditace udělována na časově omezenou dobu, po jejímž uplynutí se musí studijní program ucházet o prodloužení doby platnosti akreditace. Doporučení k udělení akreditace je vydáváno MŠMT na základě vyjádření AK. AK předává svá vyjádření ohledně kvality vysokoškolských studijních programů vedení dané školy a MŠMT a zveřejňuje je na webových stránkách MŠMT.²²

ZAMĚSTNANOST

Výsledky sběru dat jsou přístupné u jednotlivých odborných poradců úřadů práce, centrálně se neskládají.

4.5 Popište opatření pro interpretaci a využití výsledků sběru dat

ŠKOLSTVÍ

ČŠI provádí inspekci ve všech druzích škol a školských zařízení bez ohledu na zřizovatele. Zjišťuje a hodnotí zejména výsledky výchovně vzdělávací činnosti, a to zejména vzhledem k obsahu schválených učebních dokumentů, personální a materiálně technické podmínky vzdělávání. ČŠI kontroluje využívání finančních prostředků ze státního rozpočtu, dodržování obecně závazných právních předpisů, předkládá příslušnému orgánu státní správy návrh na vyřazení školy (zařízení) ze sítě, účastní se opakovaného projednávání výroční zprávy ředitele o činnosti školy v radě školy, účastní se na zpracování souhrnné zprávy o stavu vzdělávání.

²¹ [Http://www.csicr.cz](http://www.csicr.cz)

²² [Http://www.msmt.cz](http://www.msmt.cz)

Hodnocení vzdělávací soustavy v kraji provádí krajský úřad ve zprávě o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v kraji. Hodnocení vzdělávací soustavy České republiky provádí MŠMT ve zprávě o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy České republiky a Česká školní inspekce ve své výroční zprávě.

V případě, že AK zjistí závažné nedostatky v poskytování studijního programu, může být danému studijnímu programu odebrána akreditace. Nedostatečné poskytování poradenských a informačních služeb však k takovému zásahu není dostatečným důvodem.

ZAMĚSTNANOST

Sebrané údaje slouží především k aktualizaci stávajících a k vypracování návrhů nových opatření a nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti.

5 Hodnocení přínosu poradenských služeb

5.1 Popište, zda jsou systematicky sbírány informace o přínosech poradenských služeb, pokud ano, pak:

- obsah sbíraných informací, nástroje a metodika sběru dat,
- frekvence sběru dat,
- geografické zaměření (např. národní, regionální),
- kdo je zodpovědný za sběr.

Hodnocení přínosu poradenských služeb neprobíhá systematicky ani v resortu školství ani v resortu práce. Provádí se zejména v případě zavádění nových poradenských metod a postupů, kdy se ověřuje efektivita (např. u bilanční diagnostiky). Sleduje se kvalita poskytovaných služeb ve vztahu k prokazatelným potřebám klientely, ale i následná efektivita služby ve vztahu ke službě požadované klientem.

ŠKOLSTVÍ

V resortu školství se občas sleduje, zda byl klient přijat do doporučeného studijního / vzdělávacího programu a úspěšnost jeho studia.

ZAMĚSTNANOST

V resortu práce se obvykle sleduje, do jaké míry poskytnutá poradenská podpora klientovi usnadnila nástup do zaměstnání.

5.2 Upřesněte, zda jsou informace sbírány pro všechny klienty nebo jen pro některé cílové skupiny (např. nezaměstnaní)

ZAMĚSTNANOST

Viz bod 4.2.

5.3 Upřesněte také, zda se sběr dat vztahuje pouze na určité poskytovatele, typy nebo oblasti služeb, a pokud ano, na které

ZAMĚSTNANOST

Sběr dat, pokud se provádí, se vztahuje většinou na externí poskytovatele poradenských služeb, kteří mají s úřadem práce uzavřenou písemnou dohodu o provedení poradenské činnosti a jsou financovány z prostředků aktivní politiky zaměstnanosti.

5.4 Popište jakékoliv rozčlenění sbíraných informací (např. socio-ekonomický status, pohlaví, věk, vzdělání apod.)

ZAMĚSTNANOST

Jde o tyto údaje: pohlaví, věk, dosažené vzdělání.

5.5 Upřesněte, jak jsou skladovány výsledky výzkumů a zda jsou snadno dostupná, pokud ano, jak

ZAMĚSTNANOST

Údaje jsou dostupné u jednotlivých odborných poradců úřadu práce, jak již bylo uvedeno nebo u ředitelů příslušného úřadu práce.

5.6 Popište ujednání pro interpretaci a využití výsledků sběru dat

6 Financování poradenských služeb

6.1 Popište, zda jsou systematicky sbírána data o finančních zdrojích přidělených ministerstvy na informační a poradenské služby, pokud ano, pak:

- obsah sbíraných informací, nástroje a metodika sběru dat,
- frekvence sběru dat,
- geografické zaměření (např. národní, regionální),
- kdo je zodpovědný za sběr.

ZAMĚSTNANOST

Za sběr informací o finančních prostředcích, které byly vynaloženy na centrální podporu systému poradenství je zodpovědný Odbor poradenství a zprostředkování MPSV – SSZ. Jedná se o finanční prostředky vynakládané na aktivní politiku zaměstnanosti. Sběr dat je prováděn jednou ročně na národní úrovni.

Na úrovni úřadů práce jsou náklady na poskytování poradenských služeb pravidelně zadávány do Informačního systému Okpráce, stejně tak i náklady na rekvalifikace. Čerpání finančních prostředků je sledováno čtvrtletně, dvakrát ročně jsou podávány zpráv o hospodaření. Z údajů je možno zjistit výši nákladů za poradenské služby, které úřad práce nakoupil od externího poskytovatele a finanční prostředky vynaložené na externě zajišťované informační zdroje.

6.2 Upřesněte, jak jsou skladovány výsledky sběru dat a zda jsou snadno dostupné, pokud ano, jak

ZAMĚSTNANOST

Finanční prostředky určené pro poskytování poradenských služeb na jednotlivých úřadech práce jsou čerpány ze státního rozpočtu prostřednictvím MPSV. Údaje o jejich vynaložení jsou předmětem výkazů o hospodaření, které jsou zpracovávány všemi úřady práce dvakrát ročně a zasílány MPSV.

MPSV – SSZ vypracovává každý rok závěrečnou zprávu o hospodaření s finančními prostředky. Zprávy se archivují. Některé údaje jsou předávány také ČSÚ, který je publikuje ve statistických ročenkách.

6.3 Upřesněte, zda Vaše země poskytuje do databáze DG Employment‘ s Active Labour Market Policy údaje o výdajích do poradenských služeb pro nezaměstnané

Nepodařilo se zjistit. Respondenti se domnívají, že spíše ne.

6.4 Popište, zda jsou k dispozici informace o výdajích firem nebo jednotlivců do poradenských služeb a pokud ano, jaké informace, jaké prostředky jsou použity ke sběru a jaká je frekvence a zaměření (např. národní a regionální a kdo je zodpovědný za sběr).

Nepodařilo se zjistit. Respondenti o těchto informacích nemají přehled.

7 Standardy poradenských služeb

7.1 Popište, zda byly na národní a regionální úrovni stanoveny standardy informačních a poradenských služeb (např. minimum hodin na jednoho klienta, poměr zaměstnanců na klienta, procento v cílové skupině, které má službu využít apod.)

ŠKOLSTVÍ

Na národní úrovni byly vyhláškou²³ stanoveny standardní činnosti pro poradenské služby poskytované ve školách a ve školských poradenských zařízeních. Standardními činnostmi jsou různé druhy poradenských a dalších intervencí, které mohou být poskytovány na základních, středních a vyšších odborných školách (výchovnými poradci, metodiky prevence sociálně patologických jevů, školním psychologem a speciálním pedagogem), v pedagogicko-psychologických poradnách, ve speciálně pedagogických centrech a střediscích výchovné

²³ Vyhláška o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, č. 72/2005 Sb.

péče. Byla také vytvořena Koncepce poradenských služeb poskytovaných ve školách, která specifikuje problematiku kariérového poradenství.

U výchovných poradců, kterými jsou pedagogové vykonávající funkci výchovného poradce, bylo nařízením vlády²⁴ stanoveno, o kolik hodin se jim zkracuje povinná doba výuky v závislosti na počtu žáků/studentů školy.

ZAMĚSTNANOST

Standardizace poradenských činností a služeb poskytovaných úřady práce je připravována.

7.2 Vysvětlete, kdo stanovuje cíle, existuje-li určitý čas na jejich dosažení a jaká opatření se používají na sledování a popis vývoje k jejich dosažení

ŠKOLSTVÍ

Cíle jsou stanoveny v Dlouhodobém záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR a v dlouhodobých záměrech krajů. Stanovuje je MŠMT ve spolupráci se svými přímo řízenými organizacemi (IPPP, NÚOV, ÚIV), zřizovateli škol a zařízení, a profesními poradenskými asociacemi – Asociace poradenských pracovníků ve školství, Asociace pracovníků speciálně pedagogických center, Asociace pracovníků středisek výchovné péče, Asociace školních psychologů. Tyto asociace sdružují poradenské pracovníky ve školství, včetně výchovných poradců.

ZAMĚSTNANOST

Cíle stanovuje MPSV – SSZ v rámci Národního akčního plánu zaměstnanosti a také vyhodnocuje jejich dosahování. Vyhodnocování probíhá jednou ročně a týká se všech činností služeb zaměstnanosti, tedy i poradenské služby. Národní akční plán zaměstnanosti se každoročně upravuje podle dosažených x nedosažených výsledků minulého roku.

7.3 Upřesněte, jak jsou skladovány výsledky sledování o vývoji a zda jsou snadno dostupné, pokud ano, jak

ŠKOLSTVÍ

Výsledky sledování poradenské činnosti jsou uvedeny ve výročních zprávách škol a školských poradenských zařízení a ve výročních zprávách o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy zpracovávaných každoročně kraji a MŠMT. Tyto materiály jsou veřejně přístupné na školách a na krajských úřadech.

ZAMĚSTNANOST

Viz bod 7.2.

8 Další opatření a plánovaný vývoj

²⁴ Nařízení vlády č. 75/2005 Sb. o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků.

8.1 Vyjmenujte další opatření týkající se poskytování informačních a poradenských služeb, pro která jsou sbíraná data:

- druh a obsah sbíraných informací, nástroje a metodika sběru dat,
- frekvence sběru dat,
- geografické zaměření (např. národní, regionální),
- kdo je zodpovědný za sběr.

ŠKOLSTVÍ

Nejsou známa žádná další opatření týkající se poskytování informačních a poradenských služeb, o kterých by byla sbíraná data.

ZAMĚSTNANOST

Při každém vyšetření struktury osobnosti psychologickou metodou DIAROS v rámci bilanční diagnostiky jsou sbírány údaje o klientech úřadu práce. Sebrané údaje slouží k průběžné standardizaci metody DIAROS pro tuto skupinu klientů. Zodpovědné je metodické pracoviště MPSV – SSZ Úřad práce v Děčíně.

8.2 Pokud je to možné, upřesněte zda jsou informace sbírány pro všechny klienty nebo jen pro některé cílové skupiny (např. nezaměstnaní)

ZAMĚSTNANOST

Bilanční diagnostikou poskytovanou úřady práce procházejí jen dlouhodobě nezaměstnaní nebo obtížně zaměstnatelní uchazeči o zaměstnání.

8.3 Upřesněte také, zda se sběr dat vztahuje pouze na určité poskytovatele, typy nebo oblasti služeb, a pokud ano, na které.

ZAMĚSTNANOST

Sběr se vztahuje jen na klienty, kteří prošli poradenským procesem, tj. bilanční diagnostikou.

8.4 Popište jakékoliv rozčlenění sbíraných informací (např. socio-ekonomický status, pohlaví, věk, vzdělání apod.)

ŠKOLSTVÍ

ZAMĚSTNANOST

V rámci vyšetření struktury osobnosti psychologickou metodou DIAROS jsou o klientech zaznamenávány věk, pohlaví, dosažené vzdělání.

8.5 Upřesněte, jak jsou skladovány výsledky výzkumů a zda jsou snadno dostupná, pokud ano, jak

ZAMĚSTNANOST

Za sběr na národní úrovni je zodpovědné metodické pracoviště MPSV – SSZ pro bilanční diagnostiku - Úřadu práce v Děčíně.

8.6 Popište jakékoliv záměry na úpravu nebo zavedení nových opatření na sledování a sběr dat o poskytování informací a poradenských služeb

ŠKOLSTVÍ

Postupně se v systému sběru dat o poskytovaných poradenských službách a pro zveřejňování výsledků uskutečněných šetření uplatňují elektronická média.

ZAMĚSTNANOST

V současnosti se o zavedení nových opatření neuvažuje.

9 Studie nebo pilotní projekty

Uveďte podrobnosti o nedávno provedených studiích a pilotních projektech²⁵:

- o nákladech na poskytování informačních a poradenských služeb;
- o souvislosti výše nákladů na funkci typu poskytovaných služeb a charakteristikách klientů;
- o souvislosti mezi náklady a přínosy poskytovaných informací a poradenských služeb;
- o souvislosti mezi přínosy a výsledky poskytovaných informací a poradenských služeb a typem poskytovaných služeb a charakteristikami klientů;
- o dopadu poskytovaných informací a poradenských služeb na kariérovou volbu jednotlivce, na schopnost využít informace o kariéře, na dopad služeb mezi zaměstnavateli, a na rozvoj učící se společnosti.

ŠKOLSTVÍ

Studie:

Metodika práce školního psychologa (IPPP, 2002)

Analýza programů pedagogicko-psychologického poradenství ve školách (IPPP, 2003)

Metodika práce školního speciálního psychologa (IPPP, 2003).

Mapování práce výchovných poradců v ČR (IPPP; 2003)

Analýza rodinných systémů cizinců žijících na území ČR (IPPP; 2003-2005)

Strategie výchovy v zařízeních ústavní péče v ČR (IPPP; 2005)

Kariérové poradenství u etnických minorit zejména pak Romů (IPPP; 2004)

Projekty:

Projekt ESF VIP-Kariéra: Vzdělávání – Informace – Poradenství

Projekt je hrazen z prostředků ESF a MŠMT v celkové výši 125 mil. Kč. Jedná se o systémový projekt na dobu 3 let.

Projekt se skládá ze 4 komponent:

²⁵ Není nutné zmiňovat studie a pilotní projekty, které již byly popsány v národních odpovědích. Zahrňte pouze nové údaje.

- 1) Vytvoření *integrovaného informačního systému o uplatnění absolventů škol (ISA)*. Tyto informace budou vycházet z dat o uplatnitelnosti absolventů škol na trhu práce, z názorů zaměstnavatelů a pracovníků úřadů práce a údajů o potřebách kvalifikací na trhu práce. Součástí ISA bude rovněž informační predikační subsystém využitelný žáky, kteří jsou ohroženi předčasným odchodem ze SŠ. Integrujícím prvkem bude multimediální průvodce usnadňující orientaci ve vzdělávacím systému a ve světě práce.
- 2) Vytvoření *sítě školních poradenských pracovišť*. Jako nezbytné se v současné době ukazuje rozšíření poradenské podpory žáků ZŠ a SŠ při volbě vzdělávací dráhy, při hledání vhodných učebních strategií, při řešení neprospěchu či problémů osobnostního a sociálního vývoje.
V rámci projektu budou na 130 školách v ČR vybudována školní poradenská pracoviště (poradenské týmy tvořené školním psychologem/školním speciálním pedagogem, výchovným poradcem, školním metodikem prevence, příp. dalšími pedagogickými pracovníky), která budou po 3 roky poskytovat své služby všem žákům zapojených škol a jejich rodičům a pedagogicko-psychologickou podporu jednotlivým učitelům a pedagogickým sborům. Součástí projektu bude rozsáhlá metodická pomoc školním poradenským pracovištím.
Budou vytvořeny a ověřeny různé modely školních poradenských pracovišť, strategie školních poradenských služeb a také tištěné a elektronické metodiky pomáhající dalším školám při budování školních poradenských pracovišť a služeb. Bude poskytována stálá konzultační služba k problematice školních poradenských služeb.
- 3) Realizace prezenční a e-learningové formy dalšího vzdělávání výchovných-kariérových poradců, dalších poradenských pracovníků, učitelů Výchovy k volbě povolání a Úvodu do světa práce v oblasti kariérového poradenství a vzdělávání
Vzdělávání bude probíhat ve dvou formách:
 - a) prezenční forma pro oblast pedagogicko-psychologického poradenství,
 - b) e-learningová forma pro systematické vzdělávání pedagogických pracovníků v kariérovém poradenství. Bude vybudováno virtuálního školícího pracoviště pro vzdělávání kariérových poradců a učitelů témat výchovy k volbě povolání a úvodu do světa práce využívající moderních didaktických forem a informačních technologií.

ZAMĚSTNANOST

Projekty

Rozvoj bilanční diagnostiky a návazného poradenství pro znevýhodněné skupiny na trhu práce v regionu NUTS II – severozápad, spolufinancováno EU a ČR (DHV, 2003-2004)

10 Příklady politik nebo praxe

Popište jakékoliv zajímavé příklady politiky nebo praxe, které se vztahují k rozvoji nebo používání ukazatelů o poskytování poradenských služeb.

ŠKOLSTVÍ

Nový školský zákon²⁶ uložil zřízení školní matriky, tj. novou formu vedení evidence dětí, žáků a studentů škol a školských zařízení. Zákon výslovně vymezuje okruh údajů ve školní matrice vedených, subjekty odpovědné za vedení školní matriky, subjekty zapojené do sdružování údajů ze školních matrik a další náležitosti vedení školní matriky. Vyhláška²⁷ upravuje podmínky, rozsah, formu a způsob vedení školní matriky a rozsah, forma, způsob a termíny předávání údajů ze školní matriky příslušnému orgánu státní správy ve školství a jeho prostřednictvím ministerstvu, popřípadě jím zřízené organizaci. Sběr dat prostřednictvím školní matriky postupně nahradí dosavadní sběr dat prostřednictvím výkazů pro ÚIV.

V současné době se předpokládá předávání a agregace individuálních dat ze školních matrik vyšších odborných škol, středních škol a konzervatoří a základních škol. Ostatní školy a školská zařízení mají povinnost matriku vést, ale i nadále se u nich předpokládá sběr dat prostřednictvím standardních výkazů pro ÚIV. Předávání individuálních dat ze školních matrik bude možné jen při elektronickém vedení školní matriky školou.

Sběr individuálních údajů o žácích ze školních matrik bude nabíhat postupně, a to ve třech vlnách:

v roce 2005/06 sběr dat z matrik vyšších odborných škol
v roce 2006/07 sběr dat z matrik středních škol a konzervatoří
v roce 2007/08 sběr dat z matrik základních škol

Ve všech třech vlnách budou data předávána tři roky společně se standardními statistickými výkazy:

1. rok – pilotní sběr dat – "Matrika nanečisto"
2. rok – první standardní sběr dat – "Matrika poprvé"
3. rok – ověřovací sběr dat – "Matrika ve finále"
4. rok – sběr dat o žácích pouze prostřednictvím individuálních dat, redukce standardních statistických výkazů

ZAMĚSTNANOST

V novém zákoně o zaměstnanosti získaly poradenské služby statut „nástroj aktivní politiky zaměstnanosti“, což v praxi znamená mj. i to, že je možno poradenské služby nakupovat od externích poradenských institucí a tím se zvyšuje počet odborně poradensky ošetřených klientů pro potřeby služeb zaměstnanosti.

Na vyplnění se podílely:

Ing. Zuzana Freibergová

Národní vzdělávací fond, Národní informační středisko pro poradenství

PhDr. Jana Zapletalová

Institut pedagogicko-psychologického poradenství

PhDr. Milena Blatníková

Ministerstvo práce a sociálních věcí, Správa služeb zaměstnanosti

²⁶ Zákon o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) č. 561/2004 Sb.

²⁷ Vyhláška č. 364/2005 Sb. o vedení dokumentace škol a školských zařízení a školní matriky.

Mgr. Ludmila Marková

Ing. Květa Goulliová

PhDr. Alena Straková

Ministerstvo práce a sociálních věcí, Správa služeb
zaměstnanosti

Ústav informací ve vzdělávání

Jihočeský krajský úřad